

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 24.5.2018
COM(2018) 315 final

2018/0162 (COD)

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

**kterou se mění směrnice 2008/106/ES o minimální úrovni výcviku námořníků a zrušuje
směrnice 2005/45/ES**

(Text s významem pro EHP)

{SWD(2018) 239 final}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

1.1. Odůvodnění a cíle návrhu

Důležitost lidského prvku pro bezpečnost lidského života na moři a ochranu mořského prostředí je na úrovni Unie uznávána od počátku devadesátých let¹. Posilování námořního vzdělávání, výcvik a vydávání průkazů způsobilosti námořníkům byly považovány za obzvláště důležité prvky k dosažení vysoké úrovně bezpečnosti. Toho se na úrovni EU dosáhlo pomocí směrnice 2008/106/ES, ve znění pozdějších předpisů², stanovením minimálních norem výcviku a vzdělání. Tato směrnice na úrovni EU začleňuje mezinárodní rámec pro výcvik, kvalifikaci a strážní službu námořníků vytvořený v rámci Mezinárodní námořní organizace (IMO) a stanovený Mezinárodní úmluvou o normách výcviku, kvalifikace a strážní služby námořníků z roku 1978, ve znění pozdějších předpisů (úmluva STCW).

Směrnice 2008/106/ES rovněž obsahuje společný mechanismus EU pro uznávání systémů námořního vzdělávání, výcviku a vydávání průkazů způsobilosti námořníků z třetích zemí. Kromě toho vyžaduje, aby Komise s pomocí Evropské agentury pro námořní bezpečnost (EMSA) pravidelně ověřovala dodržování požadavků směrnice 2008/106/ES a úmluvy STCW ze strany členských států a třetích zemí.

Podpora profesní mobility námořníků v rámci EU usnadněním vzájemného uznávání průkazů způsobilosti námořníků vydaných členskými státy byla cílem směrnice 2005/45/ES³. Směrnice zavedla zjednodušený postup pro uznávání průkazů způsobilosti námořníků vydaných členskými státy. Účelem bylo zajistit, aby všem námořníkům, kteří získali kvalifikaci v jednom členském státě a jsou držiteli průkazu způsobilosti, bylo povoleno sloužit na lodích plujících pod vlajkou jiného členského státu.

Bylo provedeno hodnocení, v němž se dospělo k závěru, že obě směrnice jsou pro daný účel vhodné a do značné míry splnily původní cíle a očekávání. Nicméně rovněž byly identifikovány prvky, které omezily účelnost a účinnost právního rámce. Tento návrh má za cíl řešit zjištěné problematické oblasti.

Zastřešujícím cílem této revize je proto zjednodušit a zefektivnit stávající právní rámec EU pro výcvik a průkazy způsobilosti námořníků s cílem: i) zachovat soulad pravidel EU s mezinárodním rámcem; ii) obnovit centralizovaný mechanismus pro uznávání třetích zemí ke zvýšení jeho účinnosti a účelnosti; a iii) zvýšit právní jasnost, pokud jde o vzájemné uznávání průkazů způsobilosti námořníků vydaných členskými státy.

¹ Rada v závěrech ze dne 25. ledna 1993 o námořní bezpečnosti a zabránění znečištění vzala na vědomí důležitost lidského prvku v bezpečném provozu lodí. Rada si rovněž v usnesení ze dne 8. června 1993 o společné politice bezpečnosti na moři dala za cíl odvolat posádky nesplňující normy a označila jako prioritu činnost zaměřenou na posílení výcviku a vzdělávání tím, že se vypracují společné normy pro minimální úroveň výcviku klíčových členů posádky.

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/106/ES ze dne 19. listopadu 2008 o minimální úrovni výcviku námořníků (Úř. věst. L 323, 3.12.2008, s. 33). Směrnice naposledy pozměněná směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2012/35/EU (Úř. věst. L 343, 14.12.2012, s. 78).

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/45/ES ze dne 7. září 2005 o vzájemném uznávání průkazů způsobilosti námořníků vydaných členskými státy (Úř. věst. L 255, 30.9.2005, s. 160).

1.2. Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky

Návrh je plně v souladu s cíli strategie pro námořní dopravu pro rok 2018⁴, která vyzvala k neustálému sladování evropského rámce s úmluvou STCW a k vytvoření rovných podmínek mezi EU a třetími zeměmi při provádění mezinárodního rámce. Kromě toho od zavedení směrnice 2005/45/ES o vzájemném uznávání průkazů způsobilosti námořníků vydaných členskými státy se ustanovení o uznávání odborných kvalifikací podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES⁵ nevztahují na uznávání průkazů způsobilosti námořníků podle směrnice 2008/106/ES.

1.3. Soulad s ostatními politikami Unie

Návrh zajišťuje, že jsou stávající právní předpisy jednoduché a jasné, nevytváří zbytečnou zátěž a drží krok s měnícím se politickým a společenským vývojem na evropské a mezinárodní úrovni. Návrh je plně v souladu s bílou knihou o budoucnosti dopravy z roku 2011⁶ tím, že zajišťuje harmonizované provádění požadavků úmluvy STCW v Unii a zabezpečuje rovné podmínky mezi členskými státy a třetími zeměmi.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

2.1. Právní základ

Vzhledem k tomu, že návrh pozměňuje stávající směrnici 2008/106/ES a zrušuje směrnici 2005/45/ES, právním základem zůstává čl. 100 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (bývalý čl. 80 odst. 2 Smlouvy o ES), který stanoví opatření v oblasti námořní dopravy.

2.2. Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)

Právní předpisy EU o požadavcích na výcvik a průkazy způsobilosti námořníků byly vytvořeny a utvářeny především podle mezinárodních požadavků, konkrétně úmluvy STCW. Jelikož úmluva STCW již byla provedena do práva Unie v celém svém rozsahu a všechny členské státy jsou smluvními stranami úmluvy, směrnice musí být v souladu s nejnovějšími změnami mezinárodního rámce.

Vzhledem k celosvětové povaze námořní dopravy je třeba předejít rozporu mezi mezinárodními závazky členských států a jejich závazky na úrovni Unie. V tomto ohledu je zásadní, aby byla úmluva STCW provedena v celé Unii harmonizovaným způsobem, aby byly zachovány rovné podmínky mezi členskými státy.

Centralizovaný mechanismus pro uznávání třetích zemí mimoto na úrovni Unie začleňuje povinnost členských států podle úmluvy STCW hodnotit systémy výcviku, vzdělávání a vydávání průkazů způsobilosti námořníků třetích zemí, jejichž průkazy způsobilosti uznávají. Hodnocení ukázalo, že centralizovaný mechanismus přispěl k rovným podmínkám mezi EU a třetími zeměmi, přičemž současně vedlo ke značnému snížení nákladů ve srovnání se situací, v níž by členské státy prováděly kontroly ve třetích zemích jednotlivě.

⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Strategické cíle a doporučení pro politiku EU v oblasti námořní dopravy do roku 2018 (COM/2009/8).

⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací (Úř. věst. L 255, 30.9.2005, s. 22).

⁶ Bílá kniha „Plán jednotného evropského dopravního prostoru – vytvoření konkurenceschopného dopravního systému účinně využívajícího zdroje“, KOM(2011) 144.

Navrhovaná opatření zajistí, že členské státy použijí mezinárodní rámec harmonizovaným způsobem, přičemž zabezpečí účinné přidělování dostupných lidských a finančních zdrojů zapojených do centralizovaného mechanismu pro uznávání třetích zemí.

2.3. Proporcionalita

Vhledem k nejnovějšímu vývoji právních předpisů a změnám úmluvy STCW je návrh sladit stávající požadavky Unie s mezinárodními požadavky, zvýšit účinnost centralizovaného mechanismu pro uznávání třetích zemí a objasnit definici průkazů způsobilosti námořníků uznávaných mezi členskými státy považován za jedinou přiměřenou a soudržnou možnost. Zajišťuje, že nebude ohrožena stávající vysoká úroveň bezpečnosti, a umožňuje lepší využití dostupných zdrojů.

2.4. Volba nástroje

Směrnice je považována za nejvhodnější formu pro dosažení stanovených cílů. Stanoví společné zásady a harmonizovanou úroveň bezpečnosti, zaručuje vymáhání pravidel, ale výběr právních a technických postupů, které se mají použít, ponechává na členských státech. Konkrétně se navrhovaná opatření týkají minimálních požadavků na výcvik námořníků a má se za to, že směrnice členským státům ponechává potřebnou svobodu k zavedení vyšších požadavků v jejich systémech výcviku, považují-li to za vhodné.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

3.1. Hodnocení *ex post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů

Komise hodnotila regulační rámec EU týkající se minimální úrovně požadavků na výcvik a průkazy způsobilosti námořníků a vzájemného uznávání průkazů způsobilosti námořníků vydaných členskými státy⁷ v souvislosti s programem pro účelnost a účinnost právních (REFIT). Hodnocení REFIT ukázalo, že rámec EU týkající se výcviku a průkazů způsobilosti námořníků do značné míry dosáhl svých klíčových cílů a zůstává relevantní. Rámec EU především přispěl k omezení nekvalifikovaných posádek sloužících na lodích plujících pod vlajkami členských států EU posílením námořního vzdělávání, výcviku a průkazů způsobilosti, přičemž zřízením centralizovaného mechanismu EU se dosáhlo rovných podmínek mezi námořníky, kteří obdrželi výcvik v Unii, a námořníky zaměstnanými z třetích zemí. Kromě toho vzájemné uznávání průkazů způsobilosti námořníků podle směrnice 2005/45/ES podpořilo profesní mobilitu námořníků mezi plavidly plujícími pod vlajkami členských států EU.

Hodnocení REFIT rovněž ukázalo některé nedostatky v oblasti účinnosti a proporcionality některých regulatorních požadavků:

- a) Správní rámec týkající se uznávání a postupu přehodnocení třetích zemí postrádá účelnost a účinnost:
 - Časový rámec uvedený v právních předpisech pro uznávání nových třetích zemí je nereálný a dostatečně nezohledňuje všechny potřebné procesní kroky.
 - Dostupné finanční a lidské zdroje zapojené do procesu uznávání třetích zemí nejsou využívány účinně. Stávající postup nezohledňuje počet velitelů a důstojníků, kteří budou pravděpodobně zaměstnání z třetích zemí.

⁷ SWD(2018) 19.

- Postup přehodnocení třetích zemí není prováděn přiměřeně. Časový rámec pro přehodnocení nezohledňuje úroveň dodržování požadavků úmluvy STCW ze strany členských států a počet potvrzení vydaných členskými státy.
- b) Oblast působnosti režimu vzájemného uznávání průkazů způsobilosti námořníků vydaných členskými státy postrádá jasnost a právní jistotu.
- c) Směrnici 2008/106/ES je nutno v pravidelných intervalech sladit s nejnovějšími změnami úmluvy STCW. V tomto ohledu stávající postup začleňování změn úmluvy STCW způsobuje značná zpoždění a představuje riziko, že právo Unie bude po významné časové období nekonzistentní s mezinárodním rámcem.

3.2. Konzultace se zúčastněnými stranami

Vzhledem k technické povaze zamýšleného návrhu byla provedena cílená konzultace. Národní odborníci v oblasti výcviku námořníků, vydávání průkazů způsobilosti a strážní služby námořníků, sdružení vlastníků lodí a odborový svaz námořníků byli konzultováni prostřednictvím online průzkumu po dobu čtyř týdnů. Bylo zorganizováno pracovní setkání, kterého se účastnily členské státy, jakož i evropská sdružení vlastníků lodí a námořníků a sdílely na něm své názory na zamýšlená opatření. Shrnutí konzultací i podrobná zpětná vazba k připomínkám, které byly vzneseny během konzultace, jsou uvedeny v pracovním dokumentu útvarů Komise, který je přiložen k tomuto návrhu. Zamýšlená opatření podpořila převážná většina národních odborníků a zúčastněných stran. Pouze zúčastněné strany zastupující vlastníky lodí vyjádřily určité obavy týkající se obnovy centralizovaného mechanismu zahájením diskuze mezi členskými státy o potřebě uznávat nové třetí země. Jejich obavy byly nicméně zapracovány do konečných opatření s cílem vyvážit jakákoli opatření ke zvýšení účinnosti s potřebou zachovat konkurenceschopnost evropského loďstva tím, že žádajícímu členskému státu umožní třetí zemi uzнат jednostranně, dokud není přijato rozhodnutí o jejím uznání.

3.3. Sběr a využití výsledků odborných konzultací

Tento návrh vychází převážně z údajů shromážděných během hodnocení REFIT, jak je uvedeno v příslušném pracovním dokumentu útvarů Komise⁸.

Kromě toho bylo v souvislosti s přípravou tohoto návrhu zorganizováno pracovní setkání s národními odborníky a zúčastněnými stranami. Odborné znalosti byly navíc shromážděny interně ve spolupráci s Evropskou agenturou pro námořní bezpečnost.

Výsledky pracovního setkání a diskuzí s národními odborníky a názory dalších příslušných zúčastněných stran jsou uvedeny v pracovním dokumentu útvarů, který doprovází tento návrh.

3.4. Posouzení dopadů

Návrh bezprostředně navazuje na hodnocení REFIT, které identifikovalo problémy týkající se potřeby sladění s mezinárodním rámcem, zvýšení účinnosti, pokud jde o centralizovaný mechanismus pro uznávání třetích stran, a potřebu právní jasnosti, pokud jde o uznávání průkazů způsobilosti námořníků. Nepředpokládá se, že zamýšlená opatření budou mít jakékoli významné dopady (tj. nad rámec právní jasnosti, jistoty nebo jednoduchosti) a neexistují žádná výrazně odlišná řešení. V souladu s pokyny Komise pro zlepšování právní úpravy nebylo provedeno plnohodnotné posouzení dopadů.

⁸ SWD(2018) 19.

Návrh nicméně doprovází pracovní dokument útvarů Komise, který vysvětluje důvody navrhovaných řešení z technického a právního hlediska a shrnuje názory zúčastněných stran konzultovaných během přípravy této iniciativy.

3.5. Účelnost právních předpisů a zjednodušení

Jelikož se jedná o revizi již existujícího právního předpisu spadajícího do Programu Komise pro účelnost a účinnost právních předpisů (REFIT), hledala Komise příležitosti ke zjednodušení a snížení zátěže.

Analýza ukazuje, že značné zjednodušení je možné zrušením směrnice 2005/45/ES a sladěním směrnice 2008/106/ES s mezinárodním rámcem.

Hlavním prvkem, který se týká zvýšení účinnosti, je obnova centralizovaného mechanismu pro uznávání systémů námořního vzdělávání a průkazů způsobilosti třetích zemí. Zahájením diskuze mezi členskými státy o potřebě uznat nové třetí země bude celý proces transparentnější v souvislosti s potřebou pokračovat v tomto uznávání. To by vedlo k přiměřenějšímu a účinnějšímu využití dostupných lidských a finančních zdrojů vzhledem k tomu, že dojde k důkladnému zvážení v souvislosti s náklady, které mají vzniknout uznáním, v porovnání s konkurenční výhodou loďstva EU v důsledku zaměstnávání námořníků z příslušných třetích zemí.

Prodloužení lhůty pro přehodnocení již uznaných třetích zemí na základě stanovených prioritních kritérií uvolní zdroje, které jsou v současnosti využívány neefektivně. Dostupné zdroje budou konkrétně přesměrovány ze zemí, které loďstvu EU poskytují nízký počet námořníků a představují menší bezpečnostní riziko pro země, které budou přehodnocovány častěji, jelikož poskytují nejvyšší podíl námořníků, kteří mají průkaz způsobilosti mimo Unii.

V tomto směru odnětí uznání třetích zemí, které po dobu nejméně pěti let loďstvu EU neposkytly žádné velitele nebo důstojníky, uvolní zdroje pro uznání nových třetích zemí s větším potenciálem poskytnout pracovní sílu pro evropská plavidla. Vzhledem k nedostatku dostupných údajů a právní povaze změn nebyly zjednodušující prvky vyčísleny.

3.6. Základní práva

Návrh nemá žádné dopady z hlediska ochrany základních práv.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Návrh nemá žádné důsledky pro rozpočet Unie.

5. OSTATNÍ PRVKY

5.1. Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv

Současný návrh má velmi technickou oblast působnosti ve vztahu k opatřením, která členské státy musí provést, ačkoli pozměňuje pouze velmi omezený počet stávajících právních povinností. Plán provádění proto není vzhledem k omezeným akcím, které členské státy potřebují k provedení navrhovaných opatření, vyžadován.

5.2. Informativní dokumenty (u směrnic)

Informativní dokumenty nejsou vyžadovány, jelikož navrhovaná opatření, která členské státy musí provést, nemají zásadní povahu.

5.3. Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu

Definice a oblast působnosti

Článek 1 se mění s cílem stanovit nové definice týkající se nových pravidel V/3 a V/4, která byla zavedena v příloze směrnice 2008/106/ES. Kromě toho byla nová definice týkající se „hostitelského členského státu“ považována za nezbytnou v návaznosti na zavedení nového článku 5b a rovněž s cílem objasnit použití stávajícího článku 8.

Článek 2 se rovněž mění s cílem začlenit oblast působnosti zrušené směrnice 2005/45/ES.

Vzájemné uznávání průkazů způsobilosti námořníků vydaných členskými státy

Nový článek 5b je přidán s cílem začlenit režim vzájemného uznávání průkazů způsobilosti námořníků vydaných členskými státy. Článek 5b odráží zejména zrušený článek 3 směrnice 2005/45/ES a objasňuje, které průkazy způsobilosti se budou vzájemně uznávat za účelem povolit námořníkům, jimž byl vydán průkaz způsobilosti jiným členským státem, pracovat na palubě plavidel plujících pod vlajkou jiného členského státu.

Sladění s mezinárodním rámcem

Článek 12 a příloha I začleňují nové změny úmluvy STCW týkající se nových požadavků na výcvik a kvalifikaci námořníků pracujících na palubách osobních lodí a lodí, které podléhají kodexu IGF a polární kodexu.

Uznávání průkazů způsobilosti námořníků vydaných třetími zeměmi

Článek 19 se mění s cílem poskytnout prováděcí rozhodnutí o potřebě zahájit postup pro uznávání nových třetích zemí. Tento nový procesní krok umožní žádajícím členským státům předložit důvody pro podání žádosti o uznání, přičemž členské státy budou mít příležitost jednat a rozhodnout o příslušných žádostech.

Mimoto lhůta pro přijetí rozhodnutí o uznání třetí země se prodlužuje z 18 měsíců na 24 měsíců a v případě, že třetí země musí provést závažná nápravná opatření, včetně změn jejích právních předpisů, příslušná lhůta je dále prodloužena na 36 měsíců. Nepředpokládá se, že prodloužení lhůt bude mít negativní dopady, jelikož žádající členský stát má možnost jednostranně uznat třetí zemi až do přijetí konečného rozhodnutí o uznání třetí země.

V článku 20 se doplňuje nový odstavec, který zavádí specifický důvod pro odnětí uznání třetí země na základě toho, že loďstvu EU neposkytla žádné námořníky nejméně po dobu pěti let.

Přehodnocování třetích zemí

Článek 21 se mění s cílem prodloužit interval přehodnocení až na deset let na základě prioritních kritérií. Třetí země, které loďstvu EU poskytují omezený počet námořníků a které představují menší bezpečnostní riziko, by měly být přehodnocovány v delších intervalech ve srovnání s třetími zeměmi, které poskytují hlavní pracovní sílu.

Informace týkající se potvrzení ověřujících uznání průkazů způsobilosti vydaných třetími zeměmi

Článek 25a se mění tak, aby bylo možné využívat informace od členských států o počtu potvrzení, která ověřují uznání průkazů způsobilosti vydaných třetími zeměmi, za účelem

odnětí uznání třetích zemí a stanovení priorit pro jejich přehodnocení. Ve stejném duchu je nahrazen článek 5a, aby byl sladěn s novým článkem 25a.

Postup pro přijímání změn a postup projednávání ve výborech

Článek 27 se mění tak, aby zmocnil Komisi k tomu, aby prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci pozměňovala nezbytná ustanovení směrnice 2008/106/ES tak, aby mohla být sladěna s budoucími změnami úmluvy STCW.

Článek 27a je nahrazen tak, aby byl uveden do souladu s interinstitucionální dohodou o zdokonalení tvorby právních předpisů ze dne 13. dubna 2016⁹.

⁹ Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 10.

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

kterou se mění směrnice 2008/106/ES o minimální úrovni výcviku námořníků a zrušuje směrnice 2005/45/ES

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 100 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru¹⁰,s ohledem na stanovisko Výboru regionů¹¹,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Pro uchování vysoké úrovně námořní bezpečnosti a zabránění znečištění moří je zásadní zlepšit úroveň znalostí a dovedností námořníků Unie rozvojem námořního výcviku a vydáváním průkazů způsobilosti v souladu s mezinárodními pravidly.
- (2) Výcvik a vydávání průkazů způsobilosti námořníků na mezinárodní úrovni jsou upraveny úmluvou Mezinárodní námořní organizace o normách výcviku, kvalifikace a strážní služby námořníků z roku 1978 (dále jen „úmluva STCW“), která byla revidována v roce 2010. Další změny úmluvy STCW týkající se požadavků na výcvik a kvalifikaci námořníků pracujících na lodích podléhajících Mezinárodnímu kodexu pro lodě používající plyny nebo jiné palivo s nízkým bodem vzplanutí (kodex IGF) byly přijaty v roce 2015. V roce 2016 byly rovněž přijaty změny úmluvy STCW týkající se výcviku a kvalifikace námořníků pracujících na lodích, které působí v polárních vodách.
- (3) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/106/ES¹² začleňuje úmluvu STCW do práva Unie. Všechny členské státy jsou signatáři úmluvy STCW, a proto se harmonizovaného provedení jejich mezinárodních závazků dosáhne sladěním pravidel Unie o výcviku a vydávání průkazů způsobilosti s úmluvou STCW. Několik ustanovení směrnice 2008/106/ES by tudíž mělo být pozměněno, aby odrážela nejnovější změny úmluvy STCW, pokud jde o výcvik a kvalifikaci námořníků pracujících na lodích, které podléhají kodexu IGF, na osobních lodích a lodích, které působí v polárních vodách.

¹⁰ Úř. věst. C , , s. .

¹¹ Úř. věst. C , , s. .

¹² Úř. věst. L 323, 3.12.2008, s. 33. .

- (4) Aby se zohlednil vývoj na mezinárodní úrovni a zaručilo včasné přizpůsobení pravidel Unie těmto změnám, pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování Evropské unie by měla být přenesena na Komisi, pokud jde o začleňování změn úmluvy STCW aktualizováním technických požadavků na výcvik a vydávání průkazů způsobilosti námořníků. Je obzvláště důležité, aby Komise v rámci přípravné činnosti vedla odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni, a aby tyto konzultace probíhaly v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě o zdokonalení tvorby právních předpisů ze dne 13. dubna 2016¹³. Zejména pro zajištění rovné účasti na vypracovávání aktů v přenesené pravomoci mají Evropský parlament a Rada obdržet veškeré dokumenty současně s odborníky z členských států a jejich odborníci mají mít systematicky přístup na setkání skupin odborníků Komise, jež se věnují přípravě aktů v přenesené pravomoci.
- (5) Směrnice 2008/106/ES rovněž obsahuje centralizovaný mechanismus pro uznávání průkazů způsobilosti námořníků vydaných třetími zeměmi. Hodnocení programu pro účelnost a účinnost právních předpisů (REFIT)¹⁴ ukázalo, že členské státy od zavedení centralizovaného mechanismu dosáhly značných úspor nákladů. Nicméně pokud jde o některé uznané třetí země, hodnocení rovněž odhalilo, že pouze omezený počet námořníků byl následně zaměstnán na plavidlech Unie. Pro účinnější využívání dostupných lidských a finančních zdrojů by tedy postup pro uznávání třetích zemí měl být založen na analýze potřeby takového uznání, včetně odhadu počtu velitelů a důstojníků z dané země, kteří budou pravděpodobně zaměstnáni na plavidlech Unie.
- (6) S ohledem na zkušenosti získané při použití postupu uznání třetích zemí z hodnocení REFIT vyplynulo, že stávající časový rámec 18 měsíců nezohledňuje složitost postupu, který zahrnuje kontrolu v terénu provedenou Evropskou agenturou pro námořní bezpečnost. Nutné diplomatické dohody k naplánování a provedení takové kontroly vyžadují více času. Mimo to 18měsíční lhůta není dostačující, pokud třetí země musí provést nápravná opatření a učinit právní změny ve svém systému, aby splnila požadavky úmluvy STCW. Vzhledem k těmto důvodům by lhůta pro přijetí rozhodnutí Komise měla být prodloužena z 18 na 24 měsíců, a pokud třetí země musí provést nápravná opatření včetně změn právních ustanovení, lhůta by měla být dále prodloužena na 36 měsíců. Mimoto by měla být zachována možnost žádajícího členského státu dočasně uznat systém norem výcviku, kvalifikace a strážní služby námořníků třetí země, aby byla zachována flexibilita postupu uznávání.
- (7) S cílem dále zvýšit účinnost centralizovaného systému pro uznávání třetích zemí by přehodnocení třetích zemí, které loďstvu Unie poskytují nízký počet námořníků, mělo být prováděno v delších intervalech, jež by se měly zvýšit na deset let. Nicméně tato dlouhá lhůta pro přehodnocení systému těchto třetích zemí by měla být spojena s prioritními kritérii, která zohledňují bezpečnostní otázky a zajišťují rovnováhu potřeby účinnosti a efektivního ochranného mechanismu pro případ zhoršení kvality výcviku námořníků poskytovaného v příslušných třetích zemích.
- (8) Informace o námořnících zaměstnaných z třetích zemí jsou na úrovni Unie dostupné prostřednictvím sdělení členských států o příslušných informacích uchovávaných v jejich národních registrech týkajících se vydaných průkazů způsobilosti a potvrzení. Tyto informace by neměly být využity pouze za účelem vytváření statistik a politik, ale také za účelem zlepšování účinnosti centralizovaného systému uznávání třetích

¹³ Interinstitucionální dohoda mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o zdokonalení tvorby právních předpisů (Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 10).

¹⁴ SWD(2018) 19.

zemí. Uznané třetí země, které na základě informací od členských států loďstvu Unie neposkytly námořníky po dobu nejméně pěti let, budou vyřazeny ze seznamu uznaných třetích zemí. Tyto informace navíc musí být použity s cílem stanovit priority přehodnocení uznaných třetích zemí.

- (9) Ustanovení o uznávání odborných kvalifikací v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES¹⁵ se nevztahují na uznávání průkazů způsobilosti námořníků podle směrnice 2008/106/ES. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/45/ES¹⁶ upravovala vzájemné uznávání průkazů způsobilosti námořníků vydaných členskými státy. Nicméně definice průkazů způsobilosti námořníků, které jsou uvedeny ve směrnici 2005/45/ES, se po změnách úmluvy STCW v roce 2010 staly zastaralými. Režim vzájemného uznávání průkazů způsobilosti námořníků vydaných členskými státy by tudíž měl být pozměněn tak, aby odrážel mezinárodní změny a nové definice průkazů způsobilosti námořníků obsažené ve směrnici 2008/106/ES. Kromě toho průkazy zdravotní způsobilosti námořníků vydané subjekty pověřenými členskými státy by rovněž měly být zahrnuty do režimu vzájemného uznávání. S cílem odstranit nejednoznačnost a riziko nesrovnalostí mezi směrnicemi 2005/45/ES a 2008/106/ES by vzájemné uznávání průkazů způsobilosti námořníků měla upravovat směrnice 2008/106/ES.
- (10) S cílem zvýšit právní srozumitelnost a jednotnost by směrnice 2005/45/ES měla být zrušena a směrnice 2008/106/ES by měla být odpovídajícím způsobem změněna,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Změny směrnice 2008/106/ES

Směrnice 2008/106/ES se mění takto:

- (1) V článku 1 se doplňují nové body, které znějí:

„43) „hostitelským členským státem“ členský stát, v němž námořníci usilují o přijetí nebo uznání svých průkazů způsobilosti;

44) „kodexem IGF“ Mezinárodní kodex pro lodě používající plyny nebo jiné palivo s nízkým bodem vzplanutí, jak je definováno v pravidlu II-1/2.29 úmluvy SOLAS;

45) „polárním kodexem“ Mezinárodní kodex pro lodě působící v polárních vodách, jak je definováno v pravidle XIV/1.1 úmluvy SOLAS;

46) „polárními vodami“ arktické vody a/nebo antarktická oblast, jak je definováno v pravidlech XIV/1.2 až XIV/1.4.“

- (2) Článek 2 se mění takto:

a) první pododstavec se mění takto:

„1. Tato směrnice se vztahuje na námořníky uvedené v této směrnici sloužící na námořních lodích plujících pod vlajkou členského státu s výjimkou:“

¹⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací (Úř. věst. L 255, 30.9.2005, s. 22).

¹⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/45/ES o vzájemném uznávání průkazů způsobilosti námořníků vydaných členskými státy a o změně směrnice 2001/25/ES (Úř. věst. L 255, 30.9.2005, s. 160).

b) doplňuje se nový odstavec 2, který zní:

„2. Článek 5b se vztahuje na námořníky, kteří jsou:

a) státními příslušníky členských států;

b) státními příslušníky jiných zemí, kteří jsou držiteli průkazů způsobilosti vydaných členským státem.“

(3) Článek 5a se nahrazuje tímto:

„Pro účely čl. 20 odst. 8, čl. 21 odst. 2 a pro využití členskými státy a Komisí v rámci tvorby politik předloží členské státy každoročně Komisi informace uvedené v příloze V této směrnice, které se týkají průkazů kompetence a potvrzení ověřujících uznání průkazů kompetence. Členské státy rovněž mohou dobrovolně poskytnout informace o průkazech odborné způsobilosti vydaných členům mužstva v souladu s kapitolami II, III a VII přílohy úmluvy STCW.“

(4) Vkládá se nový článek 5b, který zní:

„Článek 5b

Vzájemné uznávání průkazů způsobilosti námořníků vydaných členskými státy

1) Každý členský stát přijme průkazy odborné způsobilosti a doklady vydané jiným členským státem nebo subjekty pověřenými členským státem s cílem povolit námořníkům sloužit v jeho loďstvu.

2) Každý členský stát uzná průkazy kompetence vydané jiným členským státem nebo průkazy odborné způsobilosti vydané jiným členským státem velitelům a důstojníkům v souladu s pravidly V/1-1 a V/1-2 přílohy I potvrzením uvedeného průkazu způsobilosti na důkaz jeho uznání. Potvrzení ověřující uznání se omezuje na postavení, funkce a úroveň kompetence nebo odborné způsobilosti, které jsou v něm stanovené. Použitý vzor potvrzení musí být v souladu se vzorem uvedeným v oddíle A-I/2 odst. 3 předpisu STCW.

3) Každý členský stát přijme, a to za účelem povolit námořníkům sloužit v jeho loďstvu, průkazy zdravotní způsobilosti vydané subjekty pověřenými jiným členským státem v souladu s článkem 11.

4) Členské státy zajistí v souladu s vnitrostátními právními předpisy a postupy, že námořníci mají právo na odvolání proti jakémukoli odmítnutí potvrdit nebo přijmout platný průkaz způsobilosti nebo proti neobdržení odpovědi na požadavek o potvrzení nebo přijetí.

5) Aniž je dotčen odstavec 2, mohou příslušné orgány hostitelského členského státu rozhodnout o dalších omezeních pro postavení, funkce a úroveň kompetence nebo odborné způsobilosti vztahující se k příbřežním plavbám uvedeným v článku 7, nebo pro jiné průkazy způsobilosti vydané podle pravidla VII/1 přílohy I.

6) Aniž je dotčen odstavec 2, může členský stát v případě potřeby povolit námořníkovi sloužit v jiné funkci, než je funkce radisty, nestanoví-li radiotelekomunikační řád jinak, po dobu nejvýše tří měsíců na lodi plující pod jeho vlajkou, pokud má tento námořník platný odpovídající průkaz způsobilosti vydaný a potvrzený jiným členským státem, ale dosud nepotvrzený pro uznání dotčeným členským státem.

Na palubě lodi vždy musí být snadno k dispozici písemný důkaz o tom, že žádost o potvrzení byla předána příslušným orgánům.

7) Hostitelský členský stát zajistí, aby námořníci, kteří předloží k uznání průkaz způsobilosti pro funkce na řídicí úrovni, měli odpovídající znalosti námořních právních předpisů členského státu, které jsou důležité pro funkce, jež budou smět vykonávat.

(5) Článek 12 se mění takto:

a) odstavec 1 se nahrazuje tímto:

„1) Každý velitel, důstojník nebo radista mající průkaz způsobilosti vydaný nebo uznáný podle kterékoli kapitoly přílohy I kromě kapitoly V pravidla V/3 a kapitoly VI, který slouží na moři nebo má v úmyslu vrátit se na moře po období na pevnině, musí, aby mohl být nadále uznán schopným pro námořní službu, nejméně každých pět let:

a) vyhovět požadavkům na zdravotní způsobilost předepsaným článkem 11 a

b) zajistit zachování své odborné způsobilosti v souladu s oddílem A-I/11 předpisu STCW.“

b) vkládá se nový odstavec 2b, který zní:

„2b. K tomu, aby mohl pokračovat v námořní službě na lodích působících v polárních vodách, musí každý velitel nebo důstojník splňovat požadavky odstavce 1 tohoto článku a nejméně každých pět let prokázat zachování své odborné způsobilosti pro loď působící v polárních vodách v souladu s oddílem A-I/11 odst. 4 předpisu STCW.“

c) odstavec 3 se nahrazuje tímto:

„3) Každý členský stát porovná požadavky na způsobilost, které jsou vyžadovány od uchazečů o průkazy kompetence a/nebo průkazy odborné způsobilosti vydané do 1. ledna 2017, s těmi, které jsou pro získání odpovídajícího průkazu kompetence a/nebo průkazu odborné způsobilosti blíže určeny v části A předpisu STCW, a určí, zda je nezbytné požadovat na držitelích těchto průkazů kompetence a/nebo průkazů odborné způsobilosti, aby absolvovali opakovací a aktualizací výcvik nebo hodnocení způsobilosti.“

d) Vkládá se nový odstavec 3a, který zní:

„3a. Každý členský stát porovná požadavky na způsobilost, které platily pro osoby sloužící na lodích poháněných plynem vydané před 1. lednem 2017, s požadavky na způsobilost uvedenými v oddíle A-V/3 předpisu STCW a určí, zda je případně třeba, aby si tito členové posádky aktualizovali kvalifikaci.“

(6) Článek 19 se mění takto:

a) odstavec 2 se nahrazuje tímto:

„2) Členský stát, který má úmyslu vydáním potvrzení uznat průkazy kompetence nebo průkazy odborné způsobilosti uvedené v odstavci 1, které třetí země vydala veliteli loď, důstojníkovi nebo radistovi pro službu na lodích plujících pod vlajkou tohoto státu, podá Komisi svou žádost o uznání této třetí země spolu s předběžnou analýzou, jak tento třetí stát dodržuje požadavky úmluvy STCW, tím, že shromáždí informace uvedené v příloze II včetně odhadovaného počtu velitelů a důstojníků z této země, kteří budou pravděpodobně zaměstnáni.

Poté, co členský stát podá žádost, Komise rozhodne o zahájení postupu uznání této třetí země. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 28 odst. 2.

Po přijetí kladného rozhodnutí o zahájení postupu uznání Komise s pomocí Evropské agentury pro námořní bezpečnost a s možným zapojením členského státu, který podal žádost, shromáždí informace uvedené v příloze II a posoudí, jaké jsou v této třetí zemi systémy výcviku a vydávání průkazů způsobilosti, s cílem ověřit, zda tato země splňuje všechny

požadavky úmluvy STCW a zda jsou přijata vhodná opatření k zabránění vydání podvodných průkazů způsobilosti.“

b) odstavec 3 se nahrazuje tímto:

„3) Komise přijímá rozhodnutí o uznání třetí země prostřednictvím prováděcího aktu. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 28 odst. 2 do 24 měsíců ode dne přijetí kladného rozhodnutí podle odstavce 2.

Musí-li dotčená třetí země ke splnění požadavků úmluvy STCW provést závažná nápravná opatření, včetně změn právních předpisů, systémů vzdělávání, výcviku a průkazů způsobilosti, lze rozhodnutí přijmout do 36 měsíců ode dne přijetí kladného rozhodnutí podle odstavce 2.

Členský stát podávající žádost může rozhodnout, že uzná třetí zemi jednostranně, dokud není přijato rozhodnutí podle tohoto odstavce. Členský stát v případě takového jednostranného uznání sdělí Komisi počet potvrzení ověřujících uznání vydaných v souvislosti s průkazy kompetence a průkazy odborné způsobilosti vydanými třetí zemí podle odstavce 1, dokud není přijato rozhodnutí o jejím uznání.“

(7) V článku 20 se doplňuje nový odstavec 8, který zní:

„8) Pokud členský stát nevydá žádná potvrzení ověřující uznání průkazů kompetence nebo průkazů odborné způsobilosti podle čl. 19 odst. 1 vydaných třetí zemí po dobu delší než pět let, uznání průkazů způsobilosti této země bude odvoláno. Komise za tímto účelem přijme prováděcí rozhodnutí v souladu s přezkumným postupem podle čl. 28 odst. 2 poté, co uvědomí členské státy i dotčenou třetí zemi alespoň dva měsíce předem.“

(8) Článek 21 se mění takto:

a) odstavec 1 se nahrazuje tímto:

„1) Třetí země, které byly uznány postupem podle čl. 19 odst. 3 prvního pododstavce, včetně zemí uvedených v čl. 19 odst. 6, Komise s pomocí Evropské agentury pro námořní bezpečnost pravidelně, nejméně však do deseti let od posledního hodnocení, přehodnocuje s cílem ověřit, zda plní odpovídající kritéria stanovená v příloze II a zda přijaly vhodná opatření k zabránění vydávání podvodných průkazů způsobilosti.“

b) odstavec 2 se nahrazuje tímto:

„2) Komise s pomocí Evropské agentury pro námořní bezpečnost přehodnotí třetí země na základě prioritních kritérií. Tato prioritní kritéria zahrnují následující:

a) údaje o plnění požadavků zjištěných státní přístavní inspekcí podle článku 23;

b) počet potvrzení ověřujících uznání vydaných v souvislosti s průkazy kompetence nebo průkazy odborné způsobilosti vydanými třetí zemí v souladu s pravidly V/1-1 a V/1-2 úmluvy STCW;

c) počet institucí námořního vzdělávání a výcviku akreditovaných třetí zemí;

d) počet programů schválených třetí zemí;

e) datum posledního hodnocení a počet nedostatků v zásadních procesech, které byly zjištěny během posledního hodnocení Komise;

f) jakékoli významné změny v systému námořního výcviku a vydávání průkazů způsobilosti třetí země.

V případě, že třetí země nesplňuje požadavky úmluvy STCW v souladu s článkem 20, přehodnocení příslušné země bude mít ve vztahu k ostatním třetím zemím přednost.

(9) V článku 25a se odstavec 1 nahrazuje tímto:

„1) Členské státy sdělují Komisi informace uvedené v příloze V pro účely čl. 20 odst. 8, čl. 21 odst. 2 a pro využití členskými státy a Komisí v rámci tvorby politik.“

(10) Článek 27 se mění takto:

a) první odstavec se mění takto:

„1. Komisi je v souladu s článkem 27a svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci, kterými se mění příloha V této směrnice, pokud jde o specifický a příslušný obsah a podrobnosti informací, které jsou členské státy povinny oznámit, za podmínky, že tyto akty jsou omezeny na zohlednění pouze změn úmluvy STCW a předpisu STCW a respektují záruky ochrany údajů. Tyto akty v přenesené pravomoci nesmějí měnit ustanovení o anonymizaci údajů vyžadované čl. 25a odst. 3.“

b) doplňuje se nový odstavec 2, který zní:

„2) Komisi je v souladu s článkem 27a svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci s cílem měnit přílohu I této směrnice a všechna další nezbytná ustanovení pro její sladění s novými změnami úmluvy STCW a předpisu STCW.“

(11) Článek 27a se nahrazuje tímto:

„Článek 27a

Výkon přenesené pravomoci

1) Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci je svěřena Komisi za podmínek stanovených v tomto článku.

2) Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedená v čl. 27 je svěřena Komisi na dobu neurčitou od [datum vstupu v platnost].

3) Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci uvedené v článku 27 kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm blíže určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*, nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.

4) Před přijetím aktu v přenesené pravomoci Komise vede konzultace s odborníky jmenovanými jednotlivými členskými státy v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě o zdokonalení tvorby právních předpisů ze dne 13. dubna 2016.

5) Přijetí aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí současně Evropskému parlamentu a Radě.

6) Akt v přenesené pravomoci přijatý podle článku 27 vstoupí v platnost, pouze pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada nevysloví námitky ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se tato lhůta prodlouží o dva měsíce.“

(12) Příloha I se mění v souladu s přílohou této směrnice.

Článek 2

Zrušení

Směrnice 2005/45/ES se zrušuje.

Článek 3

Provedení

Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do [12 měsíců po jejím vstupu v platnost]. Neprodleně sdělí Komisi jejich znění.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

Článek 4

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 5

Určení

Tato směrnice je určena členským státům.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda*

*Za Radu
předseda*